

ΤΟ ΓΝΗΣΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΨΕΥΔΕΠΙΓΡΑΦΟ Ἡ ΠΩΣ Ἡ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΚΟΤΩΝΕΙ

Περιδιαβαίνοντας τον «Μητροπολιτικό» Πολιτιστικό ζόφο της Πάτρας, λέω τα πράγματα γυμνά. Σιχάθηκε η κοινωνία να βλέπει φτιασιδωμένη την ασχήμια της Χαμοσύνης, τα σκιάχτρα που φτιάχνουν μπλαστρώνοντας το μηδέν οι ποικίλοι λειτουργοί της Υποκουλτούρας, όσοι κερδίζουν από τη πενία και την απορία, πολιτικάντηδες, ψευτοεπιχειρηματίες, εξαρτηματικοί του «πνεύματος» και του τύπου. Ψάχνω όμως και για φωτεινές ακτίνες στο μαύρο σκοτάδι, για δυνατότητες ανενεργοποιητές, για θησαυρούς καταχωνιασμένους. Και παρόλο που σε όλα τηρώ αυστηρά και απαρέγκλιτα τον κανόνα του Λόγου του ὄντος, και παρόλο που οι «δειλοί» μου προσγράφουν απαισιόδοξη όραση ή αφ' υψηλού θεώρηση, μάλλον προτρέχω παρά υστερώ στην αναγνώριση κάποιου φωτός κάπου, κάπως. Είχα προτρέξει στην περίπτωση μιας θεατρικής προσπάθειας. Δεν ευωδόθηκε. Δεν πειράζει. Αλλά στο πολιτιστικό σκοτάδι της Υποκουλτούρας που ανέλυσα στο προηγούμενο άρθρο μου δεν θέλουμε πια να δούμε ένα κεράκι που θα το σβήσει η παγωνιά της νύχτας την επόμενη στιγμή. Θέλουμε την αυγή μιας ημέρας. Τέτοια αδυσώπητη αναγκαιότητα μεταξύ υπόσχεσης και εκπλήρωσης.

Για το θεατρικό σκοτάδι έχω μιλήσει και θα ξαναγράψω αναλυτικά όπως υποσχέθηκα. Αλλά και τα καμώ ματα του ΔΗΠΕΘΕ γαργαλάνε εις χλεύη! Δυο παραστάσεις ανέβασε αυτή τη σεζόν – και οι δυο Tennessee Williams! Σεμινάρια στον συμπαθή προβληματισμό του Williams μας κάνουν; Αυτό μας έλειπε για τη θεατρική παιδεία της «Μητρόπολης»; Και ποια παιδεία – το «Τραμ ο Πόθος» ήταν μια ερασιτεχνική αβελτηρία. Θα δω και το “Outcry” για να πω. Αλλά τι είδους ανόητο πλάνο είναι αυτό; Η παρεστητική κουλτούρα κανονίζει και το πρόγραμμα (δεν λέω στρατηγική για να μη μολύνω τις λέξεις) του ΔΗΠΕΘΕ.

Στα Εικαστικά τώρα. Δυο γεγονότα συνέβησαν την περασμένη εβδομάδα. Το πρώτο ήταν ότι ο Σύλλογος Πατρινών Καλλιτεχνών γιόρτασε την Ημέρα Ποίησης με τα εγκαίνια μιας έκθεσης των μελών του. Ωραία ιδέα για να τονιστεί η ενότητα της καλλιτεχνικής δημιουργίας πίσω από τις διάφορες μορφές της. Σημαντικός και γόνιμος προβληματισμός μπορεί να αναπτυχθεί. **Αν (με την Πλατωνική σύλληψη) η αισθητική δημιουργία είναι**

γέννα από τον έρωτα του καλού, είναι λοιπόν τότε η ομορφιά σαν απόλυτη Πλατωνική Ιδέα που η ίδια υλοποιείται σε διάφορα μέσα και με διάφορους τρόπους, ως ποίηση στον λόγο, ως ζωγραφική στα χρώματα, ως γλυπτική στον αναπαραστατικό χώρο, ως αρχιτεκτονική στον οικοδομικό χώρο; Και τότε αυτό δεν υποδηλώνει ότι η τέχνη είναι θέμα Νου, όπως στο κλασσικό ιδεώδες; Θέματα πολυδιάστατα και με βάθος.

Στην εκδήλωση δεν προχώρησε η αναζήτηση, αλλά μπήκε η βάση της. Μπορεί να προχωρήσει. Μεγάλο πράγμα η σωστή βάση. Κι έτσι υπήρξε μια παρουσίαση της ποιητικότητας ως τέχνης. Και απαγγέλλθηκαν ποιήματα που έγραψαν οι εικαστικοί του Συλλόγου. Έγιναν και σύντομοι χαιρετισμοί από τις Αρχές και Εξουσίες. Αλλά κρατήθηκαν στους χαιρετισμούς. Ήταν μια γιορτή τέχνης.

Δεν θα μπω στον πειρασμό να κάνω κριτική των έργων. Ερασιτέχνες εν πολλοίς, με άλλες δραστηριότητες, κάνουν τον καλό αγώνα να γεννήσουν στην ομορφιά γιατί αισθάνονται χωρίς υποχρέωση την αισθητική ανάγκη μέσα τους να ζητάει δημιουργική έκφραση πέρα από την απόλαυση. Βρισκόμαστε στα βασικά. Και τα ριζικά, άσχετα από τον βαθμό επιτυχίας που φτάνουν, είναι σεβαστά. Είναι γνήσια και τίμια.

Η δεύτερη εκδήλωση ήταν αντιθέτως βουτηγμένη στην επιστημότητα, η οποία και την έπνιξε. Και πρώτον ήταν βαρύγδουπη συνδιοργάνωση του Πανεπιστημίου Πατρών, της Διεθνούς Ομοσπονδίας για την Unesco και της Zervas Art (ο τελευταίος είναι ιδιωτικός οργανισμός και αυτό που γράφω δεν είναι κριτική προς αυτόν εκτός της αποδοχής εκ μέρους του της ΝεοΕλληνικής εκδοχής της σπαρταριστής επιστημότητας). Μετά ο πήχυς έμπαινε πολύ ψηλά: «3ο Διεθνές Φεστιβάλ Τεχνών και Επιστήμης» σε ένα γενικότερο πρόγραμμα “Culture of Cosmos”. Και τέλος επρόκειτο όπως αναγγέλθηκε για μια Διεθνή Έκθεση Ζωγραφικής.

Και με τέτοιες προδιαγραφές και απαιτήσεις τι έγινε; **Λογύδρια άσχετων επισήμων!**

Στην Ελλάδα συμβαίνει το τριτοκοσμικό φαινόμενο (και δεν ξέρω μήπως βρίζω τον τρίτο κόσμο λέγοντας αυτό) να μιλάνε για διάφορα πράγματα όχι οι ειδικοί, αλλά οι επίσημοι, ιδίως οι πολιτικοί και άλλοι «άρχοντες». Σε Διεθνή Έκθεση Ζωγραφικής δεν βρέθηκε ένας ζωγράφος να μιλήσει για την ύπαρξη φερ' ειπείν ή μη international style βάσει των εκτιθέμενων έργων. Σε εκδήλωση Διεθνούς Φεστιβάλ Τεχνών και Επιστημών δεν βρέθηκε ένας επαγγελματίας να μιλήσει π.χ. για τη σχέση Τέχνης και Γνώσης. Σε ένα μεγαλεπήβολο πρόγραμμα για την «Κουλτούρα του Κόσμου» δεν βρέθηκε ένας πνευματικός άνθρωπος να μιλήσει ίσως για τις παγκόσμιες πολιτιστικές εξελίξεις στην αρχή του 21ου αιώνα.

Αντ' αυτού είχαμε βαρετά, τετριμμένα στερεότυπα από επίσημους διαδεχόμενους ο ένας τον άλλο σε πρόοδο υπνωτικής ανίας. Ο θεσμός των Επισήμων Πανειδικών! Θού Κύριε φυλακήν τω στόματί μου!

Και το χειρότερο. Παρέστησαν μερικοί πρέσβεις και ακόλουθοι πρεσβειών από χώρες. Έκαναν αυτό που τους ζήτησαν να κάνουν, περίμεναν να δουν και να ακούσουν κάτι της προκοπής που να τραβήξει την προσοχή τους, δεν βρήκαν τίποτα, απόρησαν με την κατάντια μας, και έφυγαν με τις αλγεινότερες εντυπώσεις κουφότητας. Τέτοια αποκομιδή τους προσφέρθηκε. Η Πατρινή Υποκουλτούρα της Χαμοσύνης έκανε πάλι τη δουλειά της. Γι αυτό δεν υπάρχει ποτέ follow up, και όλα στον θλιβερό ΝεοΕλληνισμό μένουν στο επίπεδο του στιγμιαίου και των φευγαλέων εντυπώσεων.

Και πάλι δεν θα προχωρήσω σε αναλυτική κριτική της Έκθεσης της ίδιας. Αλλά θα τονίσω

ότι τα κριτήρια τα θέτει πάντα το κρινόμενο. Αλλιώς κρίνεις μια τίμια και απλή κατάθεση ευαισθησίας και αλλιώς αξίωση τέχνης στο παγκόσμιο γίγνεσθαι. Θα πω λοιπόν ότι τα περισσότερα έργα ήταν ασήμαντα και ότι υπήρχαν μόνο ορισμένες ενδιαφέρουσες εξαιρέσεις, όπως του Agapetus Kristiandana (Ινδονησία), Ioan Delamare Atanasiou (Ρουμανία), Oleh Nedoshytko (Ουκρανία), Abbas Yusif (Μπαχρέιν), Mohammed El Naga (Αίγυπτος), Mohammed Al-Ammeri (Ιορδανία).

Η αντιπροσώπευση από χώρες ήταν ετεροβαρής (π.χ. καθόλου κεντρικές πολιτιστικές χώρες ούτε καμιά λογική στην συμμετοχή) και άνιση (δεν πείθομαι ότι από πολλές χώρες αυτό που βλέπουμε τις αντιπροσωπεύει σωστά).

Τα δύο γεγονότα τα λένε όλα.

[Δημοσιευθηκε στον "ΠΑΤΡΙΝΟ ΤΥΠΟ" 28-3-2011]